

Epidemiologie a screening karcinomu prsu

Ondřej Ngo, Renata Chloupková, Barbora Budíková,
Ladislav Dušek, Ondřej Májek

Screening karcinomu prsu

EPIDEMIOLOGICKÁ ANALÝZA A MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

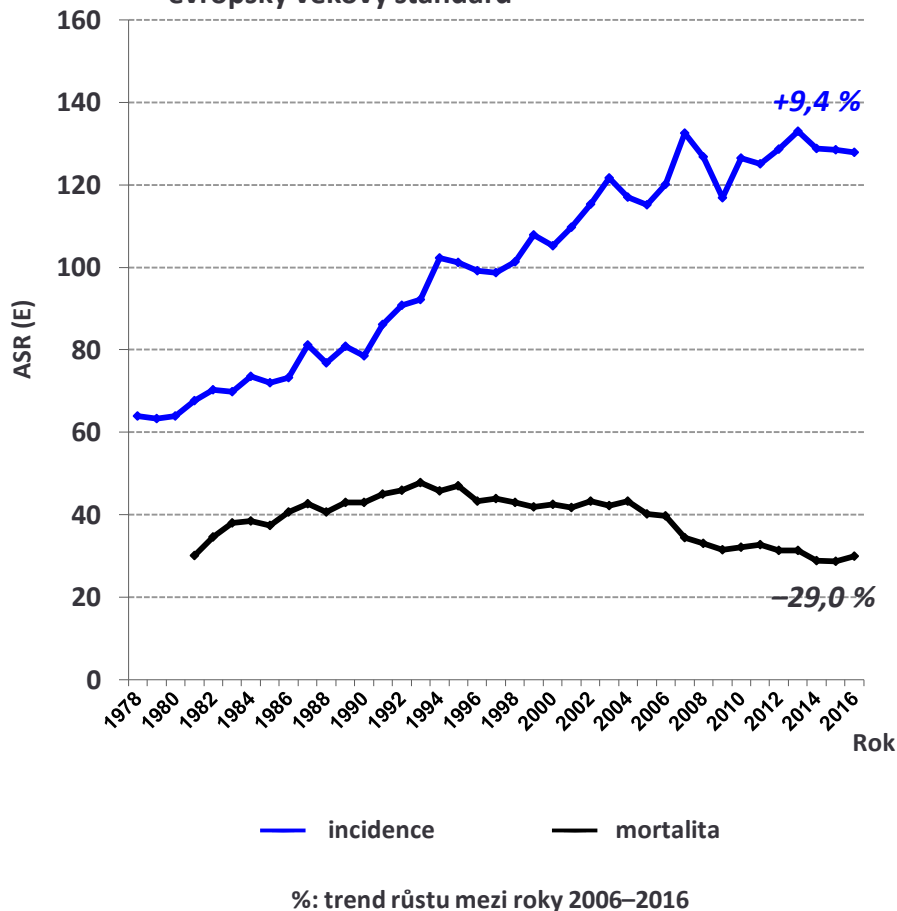
NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

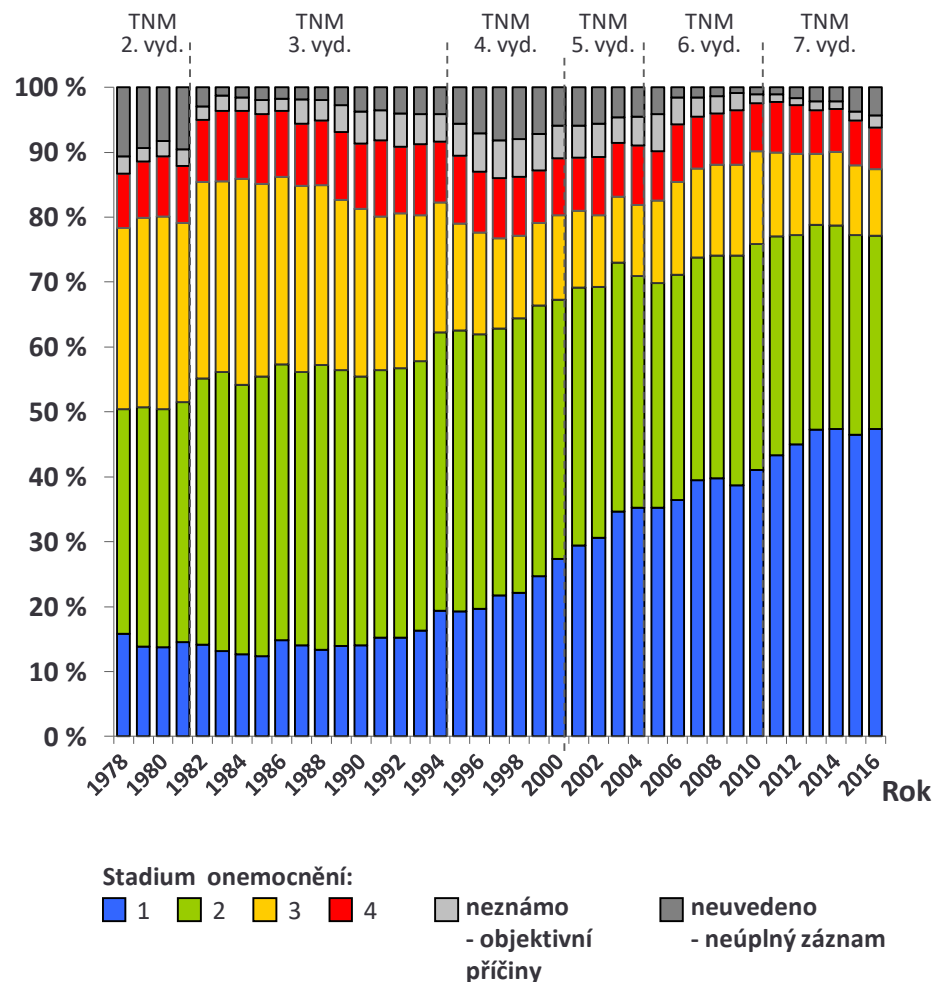
Epidemiologické trendy incidence a mortality karcinomu prsu v České republice – věková standardizace

Vývoj incidence a mortality

ASR (E): počet na 100 000 žen věkově standardizovaný na evropský věkový standard

Vývoj záchytu stadií onemocnění

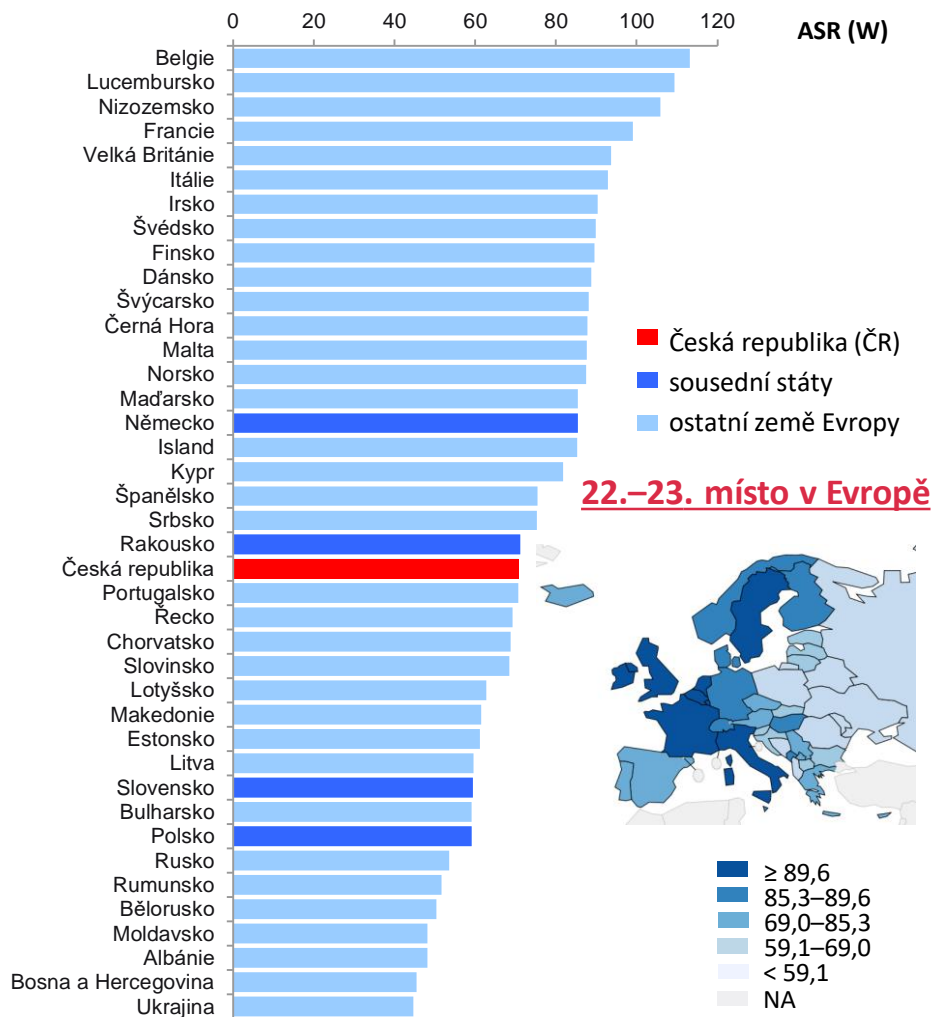

Zdroj: Národní onkologický registr, ÚZIS ČR – incidence; Český statistický úřad – mortalita

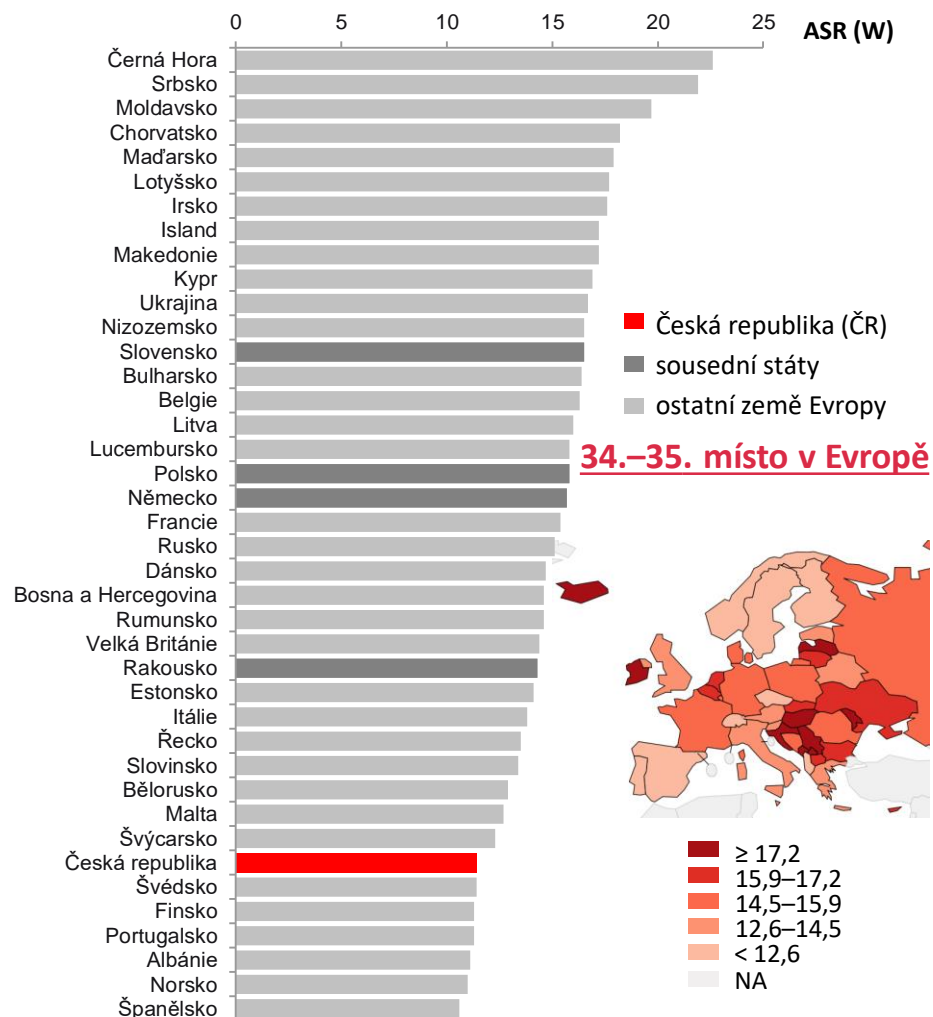
Dlouhodobě dochází ke zřetelnému poklesu mortality karcinomu prsu.
Nárůst incidence se v posledních letech zastavil, výrazně převažují nádory časnějších stadií.

Incidence a mortalita C50 v mezinárodním srovnání

Incidence

Mortalita

ASR (W): věkově standardizovaná incidence na světový standard

Zdroj: Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2018). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.fr/today>, accessed on 4 October 2018.

Incidence karcinomu prsu je v rámci Evropy v ČR průměrná a mortalita patří dokonce mezi nejnížší.

Screening karcinomu prsu

ANALÝZA VÝSLEDKŮ DLE DAT PLÁTCŮ ZDRAVOTNÍ PÉČE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

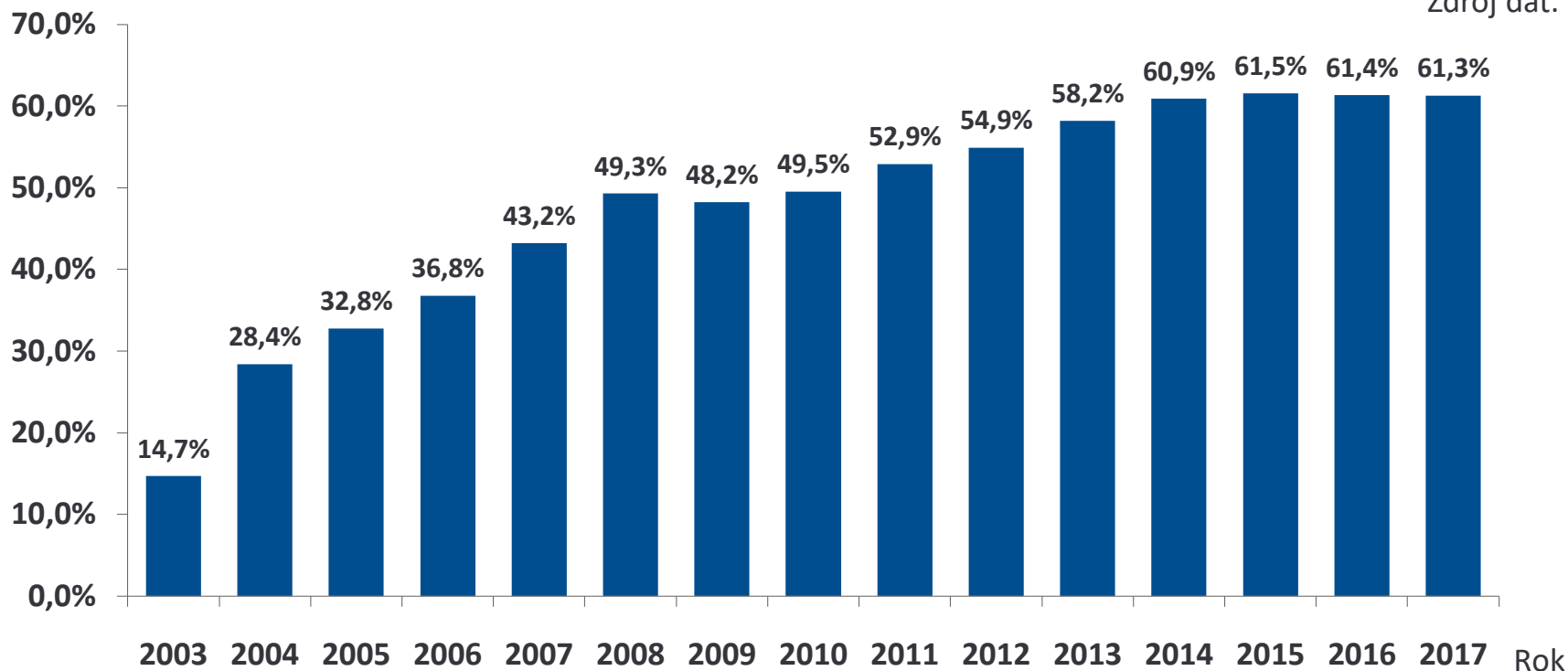
Pokrytí cílové populace screeningu v letech 2003–2017

Celkové pokrytí cílové populace

Screeningová mamografie: (89220, 89221, 89223)

ženy, 45–69 let

Zdroj dat: PZP

Údaj stanoví podíl žen v cílové populaci (1 744 035 žen v roce 2017), které podstoupily screeningovou mamografii během předchozích 2 let.

Trend odpovídá údajům publikovaných z oficiální databáze mamografického screeningu. Drobné rozdíly lze vysvětlit zapojením samoplátkyň (nejsou v datech PZP). Výkon 89220 byl využíván v letech 2003–2005 a výkon 89221 v letech 2002–2014.

Pokrytí cílové populace dlouhodobě mírně přesahuje 60 %.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

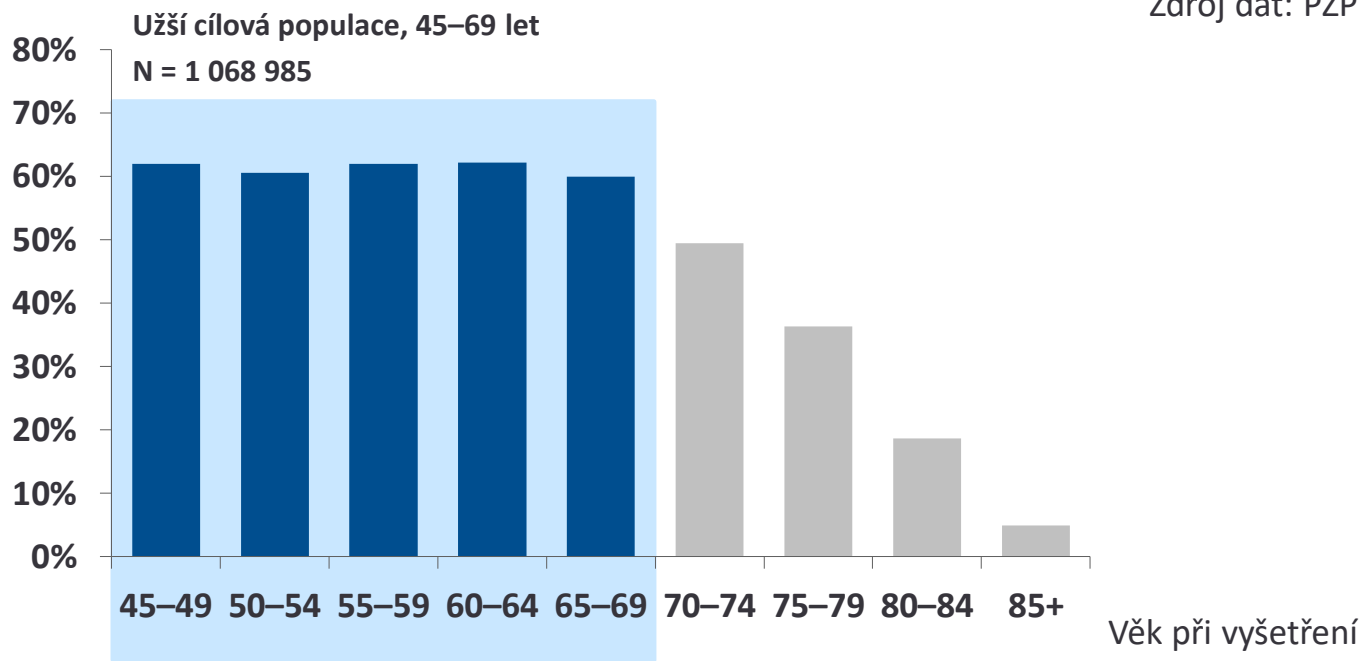

Pokrytí cílové populace screeningu v rámci věkových skupin

Pokrytí ve skupině

Screeningová mamografie (89223)
(2016–2017, ženy, věk 45+, N = 1 338 434)

Zdroj dat: PZP

Údaj stanoví podíl žen, které podstoupily screeningovou mamografii během posledních 2 let (2016–2017).

Celkové pokrytí ve věkové skupině 45–69 let: **61,3 %**

Celkové pokrytí ve věkové skupině 45+ let: 52,2 %

Pokrytí je ve věkové skupině 45–69 let stabilně vysoké.
Vyšší věkové kategorie byly do screeningu zařazeny od roku 2010.

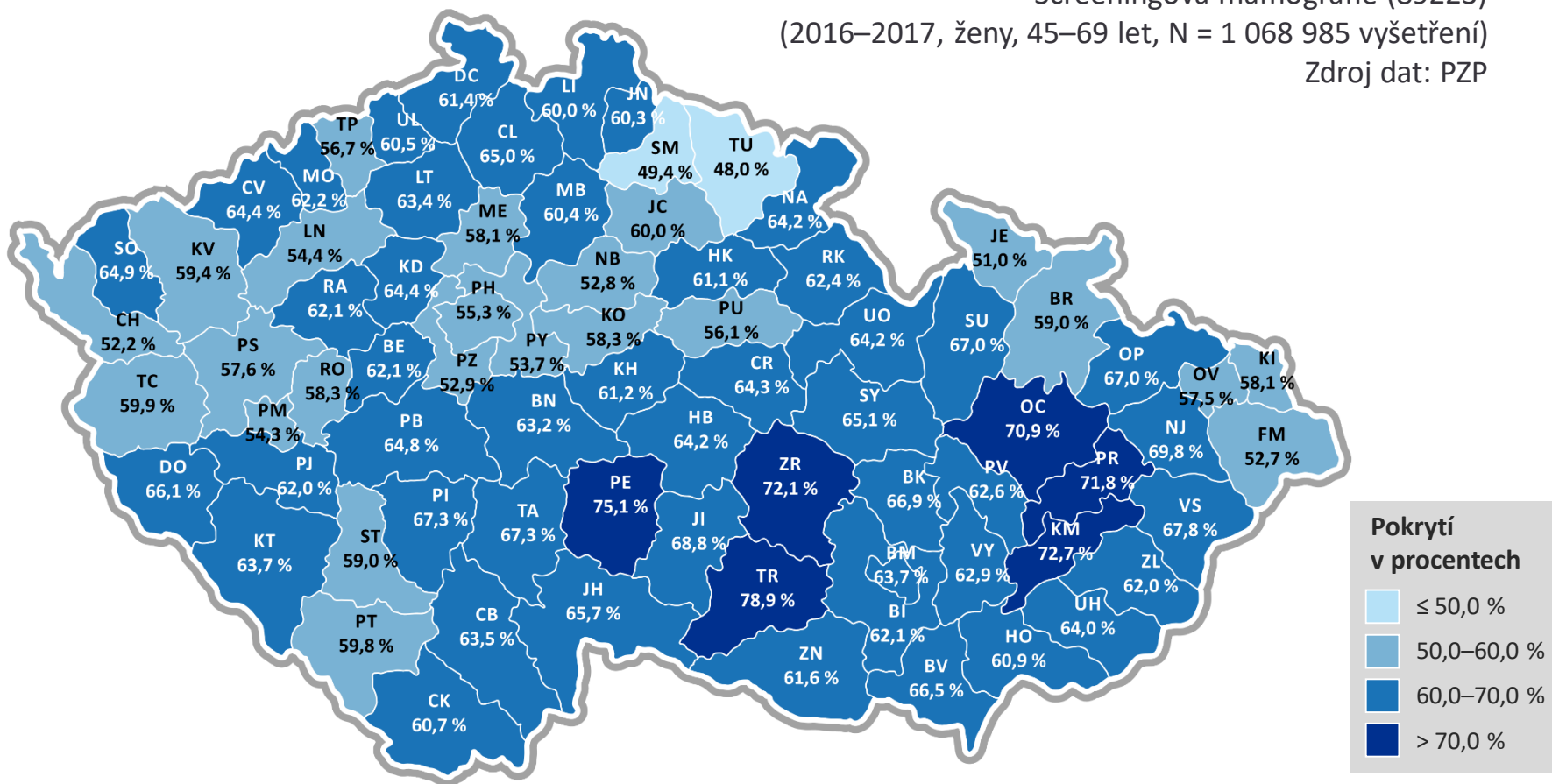
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Pokrytí cílové populace screeningu v okresech

Screeningová mamografie (89223)
(2016–2017, ženy, 45–69 let, N = 1 068 985 vyšetření)
Zdroj dat: PZP

Celkové pokrytí v ČR činí 61,3 %, v okresech se nicméně pohybuje v rozsahu 48,0–78,9 %.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Screening karcinomu prsu

ÚDAJE Z REGISTRU SCREENINGU IBA LF MU

S podporou

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Registr MAMO: Časový vývoj základních charakteristik programu

Všechny věkové skupiny	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet vyšetřených žen	601 631	648 927	680 159	674 519	694 693	704 031
Počet zachycených karcinomů	3 316	3 616	3 803	3 827	3 999	3 905
<i>Detekční míra (na 1000 vyšetření)</i>	5,5	5,6	5,6	5,7	5,8	5,5
Počet žen s diagnózou dle velikosti primárního nádoru						
<i>Ca in situ</i>	364 (11 %)	400 (11,1 %)	425 (11,2 %)	441 (11,5 %)	445 (11,1 %)	427 (10,9 %)
<i>T1</i>	2 110 (63,6 %)	2 306 (63,8 %)	2 468 (64,9 %)	2 507 (65,5 %)	2 649 (66,2 %)	2 578 (66 %)
<i>T2</i>	323 (9,7 %)	357 (9,9 %)	392 (10,3 %)	410 (10,7 %)	407 (10,2 %)	427 (10,9 %)
<i>T3</i>	13 (0,4 %)	22 (0,6 %)	27 (0,7 %)	22 (0,6 %)	31 (0,8 %)	23 (0,6 %)
<i>T4</i>	8 (0,2 %)	9 (0,2 %)	12 (0,3 %)	14 (0,4 %)	11 (0,3 %)	16 (0,4 %)
Nádor modifikovaný léčbou	104 (3,1 %)	105 (2,9 %)	117 (3,1 %)	135 (3,5 %)	145 (3,6 %)	117 (3 %)
Neznámá velikost	394 (11,9 %)	417 (11,5 %)	362 (9,5 %)	298 (7,8 %)	311 (7,8 %)	317 (8,1 %)

Zdroj dat: Registr screeningu karcinomu prsu, IBA LF MU

Výrazně převládají nádory malé velikosti

Počet vyšetření roste v čase vyjma roku 2015, což lze vysvětlit zavedením adresného zvaní v roce 2014 a dvouletým screeningovým intervalem. Tedy ženy, které úspěšně reagovaly na pozvání již v roce 2014 se mohou opakovaně zúčastnit až v roce 2016. Relevantním údajem hodnocení trendu účasti je pokrytí mamografickým screeningem.

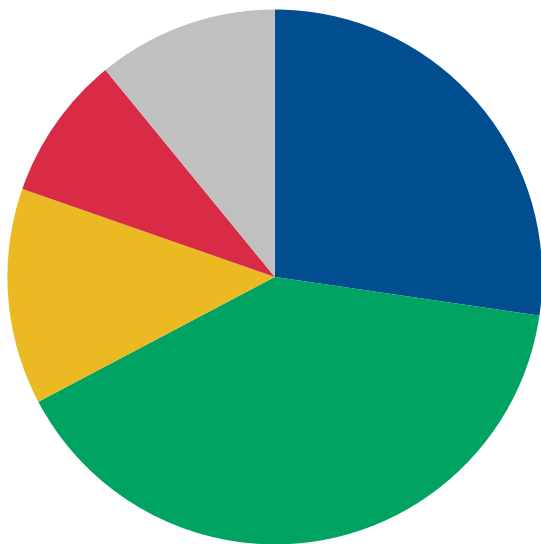
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

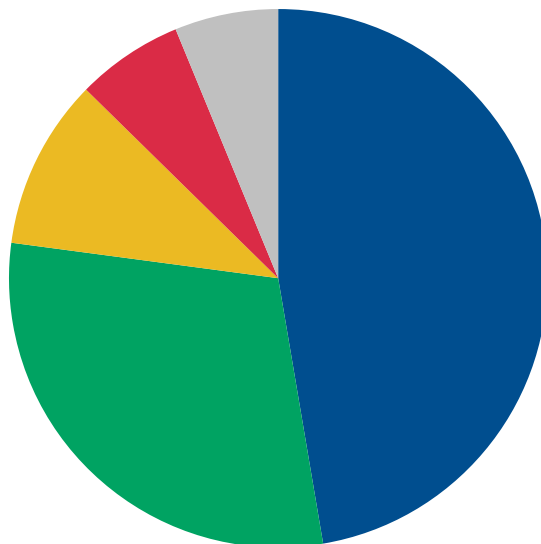
Srovnání zastoupení stadií – NOR, screening

NOR ČR: Rok 2000
n = 5 020

30,7 % stadium I
(mezi známými)

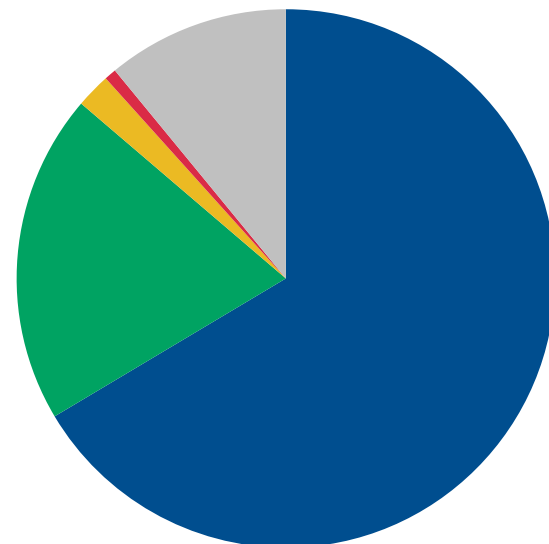
NOR ČR: Rok 2016
n = 7 220

50,5 % stadium I
(mezi známými)

POUZE INVAZIVNÍ

Databáze screeningu:
Rok 2017, n = 3 361

74,6 % stadium I
(mezi známými, nepředléčenými)

■ Stadium I ■ Stadium II ■ Stadium III ■ Stadium IV ■ Neznámé

V celé populaci postupně roste zastoupení nejčasnějšího stadia
V samotném screeningovém programu je v prvním stadiu nalezeno tři čtvrtiny onemocnění.

Zdroj dat: Národní onkologický registr ČR

Zdroj dat: Registr screeningu karcinomu prsu, IBA LF MU

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Screening karcinomu prsu

ZÁVĚR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Závěry

- Screeningový program karcinomu prsu v ČR v **posledních letech dosahuje pokrytí více než 60 %, bohužel se pokrytí nedaří dále zvyšovat**. Přetrvávají rozdíly v pokrytí mezi regiony a v jednotlivých věkových skupinách
- Program dosahuje významného populačního zásahu, setrvale se **zvyšuje podíl včasné zachycených karcinomů prsu** - v samotném screeningovém programu je v prvním stadiu nalezeno tři čtvrtiny onemocnění
- **Úmrtnost na toto onemocnění dlouhodobě klesá**, v poslední dekádě sledujeme pokles o desítky procent
- V **mezinárodním srovnání** dat dosahuje ČR **velmi dobrých výsledků (zejména s ohledem na pokles úmrtnosti)**
- Ke zvyšování dopadu programu přispívá velmi **kvalitně nastavený datový audit** a systém kontroly kvality programu a jednotlivých screeningových center

